

Kam chodí spasení

Lk 19,1-10: Ježíš vešel do Jericha a procházel jím. Tam byl muž jménem Zacheus, vrchní celník a veliký boháč; toužil uvidět Ježíše, aby poznal, kdo to je, ale poněvadž byl malé postavy, nemohl ho pro zástup spatřit. Běžel proto napřed a vylezl na moruši, aby ho uviděl, neboť tudy měl jít. Když Ježíš přišel k tomu místu, pohlédl vzhůru a řekl: „Zachee, pojď rychle dolů, neboť dnes musím zůstat v tvém domě.“ On rychle slezl a s radostí jej přijal. Všichni, kdo to uviděli, reptali: „On je hostem u hříšného člověka!“ Zacheus se zastavil a řekl Pánu: „Polovinu svého jmění, Pane, dávám chudým, a jestliže jsem někoho ošidil, nahradím mu to čtyřnásobně.“ Ježíš mu řekl: „Dnes přišlo spasení do tohoto domu; vždyť je to také syn Abrahamův. Neboť Syn člověka přišel, aby hledal a spasil, co zahynulo.“

Lk 15,31-32: ,Synu, ty jsi stále se mnou a všecko, co mám, je tvé.

Ale máme proč se veselit a radovat, poněvadž tento tvůj bratr byl mrtev, a zase žije, ztratil se, a je nalezen.“

Kdyby si učedníci psali deník, bylo by to trochu jiné čtení než to, co máme v Bibli. Protože to, co máme v Bibli, není ničím deník, nýbrž po letech sepsaná ozvěna toho, co se stalo, a hned taký náповěda, co to znamená. Když se narodil Ježíš, halasili andělé „Dnes se vám narodil spasitel“ a důležité je tam to slovo vám (čímž jsme myšleni i my, všichni čtenáři). Narodil se nám spasitel a dál se bude ve vyprávění ujasňovat, co to je to spasení. Říká se to ve spoustě přirovnání a příběhů a jeden z nich je o celníku Zacheovi.

Událo se to v Jerichu. O Ježíšovi už tam asi leccos zaslechli, což není nic zvláštního. Leccos o něm zaslechli i dnešní lidé v

kterémkoli městě tady u nás. Když tam Ježíš přišel, mluvilo se o něm asi trochu víc (s obdivem i bez obdivu). Zacheus ho toužil spatřit, aby poznal, kdo to je.

Všude, kde se pohybují lidé a hlavně zboží, začne někdo vybírat clo nebo nějakou daň. V jejich případě to byl římský stát, který si na to najímal výběrčí. Kolik má státu odvést, je předepsáno. Mzda za to žádná není, to už si musí vydělat sám, když vybere od lidí trochu něco navíc. Zacheus byl takový výběrčí, ale v Jerichu ten hlavní, jenž stanovil zase svým podřízeným, jež si najal, kolik mu musejí odvést, a žádný plat za to. Systém fungoval, špatně se asi neměli a Zacheus sám byl přímo veliký boháč. Těžko však najít někoho, kdo by je měl rád.

Chtěl vidět Ježíše na vlastní oči, jenže byl postavou mrňous, a tak si vylezl na strom. Trochu směšně to možná vypadalo. Když Ježíš přišel, podíval se nahoru a řekl: „Zachee, slez, dnes jdu na večeri k tobě.“ Za všeobecného pohoršení, koho si to Ježíš vybral, se Zacheus najednou zastavil a povídá: „Půlku toho, co mám, dám chudým, Pane, a jestli jsem koho ošidil, vrátím mu to čtyřnásobně.“ Na což Ježíš pravil: „Dnes přišlo spasení do tohoto domu, vždyť je to také syn Abrahamův.“

Všimněte si, jak to šlo za sebou: napřed byl Zacheus zvědavý (to ještě není víra, ale je to lepší než nezájem). Snad i díky tomu ho Ježíš oslovil: „Slez dolů, chtěl bych být tvým hostem.“ Až teď – ne dřív – řekne Zacheus to o tom majetku, který z poloviny rozdává, a že nakradené vrátí čtyřnásobně. Je to tak, že napřed je tu Boží zájem o člověka, Boží láska. Člověk ji nějak zpozoruje (uslyší „narodil se vám dnes spasitel“ nebo je jen tak zvědavý a nechá se oslovit) a až pak na to odpoví, konkrétně láskou k druhým lidem. Se Zacheem se viditelně něco stalo. Co, to Ježíš komentuje slovy: „Dnes do tohoto domu přišlo spasení.“

Ti, kdo chápou spasení jako zaslouženou odměnu po tvrdém životě, byli roztrpčeni, že na téhle výplatní pásce Zacheus přece není. To mají pravdu, není. Jenomže spasení nemá s výplatní

páskou mnoho společného. Protože to není odměna, nýbrž dárek od Boha. A Syn člověka přišel i kvůli ztraceným a beznadějným případům.

Ježíš o majetku, o němž Zacheus mluvil, neřekl ani půl slova. Přímo s penězi spása asi nesouvisí. Spíš s tím, že se Zacheovi rozsvítilo, jak to s tím je: že i kdyby si vytapetoval kvartýr tisícičkami a pořídil si kliky anebo záchody z ryzího zlata, pořád nebude víc než zazobaný osamělý kus, který aby se pořád bál lidí, co ho stíhají obdivem, závistí nebo nenávisť. Ježíš se z toho vymyká: konečně je tu někdo, kdo stojí o mě a ne o mé bohatství nebo o mou práci nebo o mou pověst. „Do tohoto domu přišlo spasení,“ řekl Ježíš. Do depresivní prázdnoty, do úzkosti a bezmocné samoty přichází zájem, který má Bůh o vás. Ne o to, co máte, co jste udělali ani co jste pokazili, ale právě o vás. Zacheus se rozhodl, že u lidí taky už nebude hledět jen na jejich možnosti, schopnosti a peněženku. Spasení si tím však nezasloužil – to vstoupilo do jeho domu už předtím jako Boží dárek.

„Dnes přišlo spasení do tohoto domu; vždyť je to také syn Abrahamaův,“ řekl Ježíš. Tak jako není spasení otázkou majetku, není ani záležitostí národní příslušnosti: k Abrahamovu národu patřil asi Zacheus od narození, ale spasení přišlo do jeho domu až teď, s Ježíšem.

„Dnes k vám zamířilo spasení,“ mohli by halasit andělé. Vypadá to tak snadno, ale v cestě k té změně měl Zacheus docela velké překážky. Konkrétně sebe a ty druhé. To tak máme všichni. Každý máme potíže, které nás fyzicky či psychicky omezují, a něco kvůli tomu nemůžeme. Zacheus byl mrňous a chtěl-li líp vidět, mohl se leda tak vyškrábat na strom. I za tu cenu, že bude směšný a přijde o jakžtakž důstojné postavení před druhými: na nich mu asi záleželo pramálo, ale sebeúctu si možná pěstoval a tu to pošramotí. To člověk nerad. Druhou překážkou pak byli ti druzí: dav lidí, kteří mu tam překáželi a navíc ho neměli rádi, a co hůř, měli k tomu důvod.

dyby si učedníci psali deník, bylo by to trochu jiné čtení. Takhle máme v Bibli vyprávění o tom, že spasení opravdu míří právě k nám a Zacheus je ilustrace, která může být povzbudivou náповědou a inspirací.

Pane, i náš životní příběh se dá číst z různých úhlů pohledu. Každý z něj vidí jen kousek a jen ty víš, co znamená, když do tmy zazáří světlo (když do našeho domu vstoupí spasení). Nejsme toho hodni, ale řekni jen slovo, a budeme zachráněni. Amen.

Věříme, že si nás Bůh zamiloval a z milosti nám dal věčné potěšení a dobrou naději;

věříme, že co Kristus Ježíš udělal, udělal i kvůli nám a pro nás.

Ať vás ta víra a s ní Boží láska a pevná životní naděje vede přes všechna úskalí, ať vás těší a podpírá a ať je vám zdrojem moudrosti a síly ve všem, co je před vámi, co máte udělat a prožít.

Kéž se neminete s Božím milosrdenstvím,

kéž vás zastihne a promění Boží věrnost

a ať ve vás přebývá láska, jež i poušť mění v zahradu,

a naděje na dobrou Boží budoucnost kéž vás neopouští.

Amen.